ଡ. ଅଜୟ ସିଂ ରାୱତ

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ମାର୍ଚ୍ଚ 9,1995

[ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଏ. ଏମ୍. ଅହମ୍ମଦୀ , ବି. ଏଲ୍. ହଂସାରିୟା ଏବଂ ଏସ୍. ସି. ସେନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷଣ-ନୈନିତାଲ-ପାଣି, ବାୟୁ, ଶବ୍ଦ ଇତ୍ୟାଦି କାରଣରୁ ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହେବା ଏବଂ ପ୍ରଦୂଷଣ-ସୁରକ୍ଷା-ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି

ଆବେଦନକାରୀ, "ନୈନିତାଲ ବଚାଓ ସମିତି" ର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ, ପ୍ରଦୂଷଣ ଅର୍ଥାତ୍ ଜଳ, ବାୟୁ, ଶବ୍ଦ ଇତ୍ୟାଦି କାରଣରୁ ନୈନିତାଲର ପ୍ରଦୂଷଣକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାଗି ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ଏହା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ U.P. ସରକାରଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଏବଂ ପରିବେଶ ବିଭାଗ ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1989 ରେ 'ନୈନିତାଲ ସୁରକ୍ଷା କର୍ମଶାଳା' ଆୟୋଜନ କରିଛି । ପ୍ରଦୂଷଣରେ ହଠାତ୍ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ପ୍ରଦୂଷଣର ଉତ୍ସଗୁଡ଼ିକ "ନୈନିତାଲର ଏକ ଶହ ପଚାଶ ବର୍ଷ" ପୁସ୍ତିକାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ଉପରେ କାଗଜପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ଅଦାଲତର 14.7.1994 ତାରିଖର ଏକ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରଦୂଷଣର ଉତ୍ସ ଉପରେ ବିବରଣୀ ଦେବା ପାଇଁ ନୈନିତାଲ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନୀୟ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଜଣେ ଆୟୁକ୍ତ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ।

ଆୟୁକ୍ତ କେତେକ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ଯାହା ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

1. ଏହି ହ୍ରଦ ଭିତରକୁ ବର୍ଜିତ ଜଳ ପ୍ରବେଶକୁ ରୋକିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

2. ହ୍ରଦର କାଦୁଅକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ନିର୍ମାଣ ସାମଗ୍ରୀକୁ ନାଳ ନର୍ଦ୍ଦମା ଉପରେ ଜମା ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ।

3. ହ୍ରଦ ଚାରିପାଖରେ ଘୋଡ଼ାମାନଙ୍କର ପଦଚାରଣକୁ ରୋକିବା ଆବଶ୍ୟକ କି ନାହିଁ ତାହା ଯାଞ୍ଚ କରିବା ।

4. ସହରାଞ୍ଚଳରେ ବହୁ ମହଲା ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆବାସ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବହୁତଳ ବିଶିଷ୍ଟ କୋଠାକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଛୋଟ ଆବାସିକ ଘର କିମ୍ବା କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ ।

5. ବେଆଇନ ଭାବେ ଗଛ କାଟିବା ଅପରାଧକୁ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

6. ଛାୟାଛନ୍ନ ପଥରେ ଯାନବାହାନ ଚଳାଚଳ ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଭାରୀ ଯାନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇନପାରେ ।

7. ବାଲିଆ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଘାଟିର ଭଙ୍ଗୁର ପ୍ରକୃତିର ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ପଡିବ । ବାଲିଆ ନାଳାର ପୁନରୁଦ୍ଧାରରେ ଥିବା ଫାଟକୁ ତୁରନ୍ତ ମରାମତି କରିବାକୁ ପଡିବ ।

8. ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ପରିଚାଳନା ପରିଷଦ ଗଠନ କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଏହା ପ୍ରଥମେ ମାସକୁ ଥରେ ଏବଂ ପରେ ଦୁଇ ମାସରେ ଥରେ ଏହାର ବୈଠକ କରିବ ।

ଦେୱାନୀ ମୂଳ ଅଧିକରିତା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 694/1993

(ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ)

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ଜେ. ଏସ୍. ଅତ୍ରି, ପ୍ରଦୀପ ମିଶ୍ର, ରଣଧୀର ଜୈନ, ଅଶୋକ କେ. ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ, ସି. ଭି. ଏସ୍. ରାଓ ଏବଂ ଆର୍. ନରସିଂହନ୍ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ହଂସାରିୟା, ନୈନିତାଲ, ଏକ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରଜାପତି, ଏକ କୁତ୍ସିତ ସାଂବାଲୁଆ ରେ ପରିଣତ ହେଉଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଆବେଦନକାରୀ ଅନୁଯାୟୀଙ୍କ, ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି :(1) ଜଳ ପ୍ରଦୂଷଣ; (2) ବାୟୁ ପ୍ରଦୂଷଣ; (3) ଶବ୍ଦ ପ୍ରଦୂଷଣ; ଏବଂ (4) "VIP ପ୍ରଦୂଷଣ" । ଏହା ନୈନିତାଲର ଜ୍ଞାନୀ ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରେମୀ ଏବଂ ପରିବେଶବିତ୍ ଙ୍କ ପାଇଁ

ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଚିନ୍ତାର କାରଣ ହୋଇଛି । ଏହି ଚିନ୍ତା ଏତେ ମାତ୍ରାରେ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଛି ଯେ 1989 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ U.P. ସରକାରଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଏବଂ ପରିବେଶ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା 'ନୈନିତାଲ ସୁରକ୍ଷା କର୍ମଶାଳା' ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କର୍ମଶାଳାରେ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ଉପରେ ଅନେକ କାଗଜପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଯାନବାହାନ ଯାତାୟାତରେ ହଠାତ୍ ବୃଦ୍ଧି, ବେଆଇନ ନିର୍ମାଣ, ଜବରଦଖଲ ଏବଂ ବସିବା, ସମବେତ ହେବା, ଶବ୍ଦ ପ୍ରଦୂଷଣ, ବିଲୁପ୍ତ ସବୁଜ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଚିନା ଶିଖରରେ ଭୂସ୍ଖଳନ, ନାଳ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ହ୍ରଦରେ ପ୍ରଦୂଷଣ ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ଭଗ୍ନାବଶେଷ ଏବଂ ସର୍ବସାଧାରଣ ବର୍ଯ୍ୟବସ୍ତୁ ପାଇଁ ଗଦା କରିବା ସ୍ଥାନରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ଏଭଳି ଏକ କର୍ମଶାଳାର ଆୟୋଜନ ସତ୍ତ୍ୱେ, ନୈନିତାଲର ପ୍ରାଚୀନ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ବିଶେଷ କିଛି କରାଯାଇ ନଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଛି । ତେଣୁ, ଏହି ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା 'ନୈନିତାଲ ବଚାଓ ସମିତି' ନାମକ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ସଦସ୍ୟ ଡ. ରାୱତ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସହାୟତା ଲୋଡି ଏପରି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ଏବଂ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ନୈନିତାଲର ପ୍ରଦୂଷଣକୁ ରୋକିପାରିବ ।

2. ପ୍ରଦୂଷଣ ବୃଦ୍ଧି, ଅତ୍ୟଧିକ ଚାରଣ, ଓକ୍ ଜଙ୍ଗଲର କାଟିବା ଏବଂ କରତିବା , ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ, ଭୂସ୍ଖଳନ, ଖଣି ଖନନ ଇତ୍ୟାଦି କାରଣରୁ ପରିବେଶ ଅବକ୍ଷୟ ଘଟିଛି । ଏହି ହ୍ରଦରେ ପ୍ରଦୂଷଣ ଉଭୟ ଅଜୈବିକ ଏବଂ ଜୈବିକ କାରଣରୁ ହୋଇଥାଏ । ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ଯଥା ମାଙ୍ଗାନିଜ୍, ସୀସା ଲବଣ, ତମ୍ବା କୋବାଲ୍ଟ ଏବଂ ଜିଙ୍କ୍ ହ୍ରଦକୁ ବିଷାକ୍ତ କରିଥାଏ । ଏହି ହ୍ରଦରେ ବର୍ଜ୍ୟ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ କରିବା ପ୍ରଦୂଷଣର ଅନ୍ୟ ଏକ କାରଣ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଦୂଷଣର ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଉତ୍ସ ହେଉଛି, "ୱାନ୍ ହଣ୍ଡ୍ରେଡ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ଫିଫ୍ଟି ଇୟର୍ସ ଅଫ୍ ନୈନିତାଲ୍" ପୁସ୍ତିକାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଯାହାର ସହ-ଲେଖକ ଅନ୍ୟ କେହି ନୁହଁନ୍ତି ଆବେଦନକାରୀ (ଅନ୍ୟ ଲେଖକ ହେଉଛନ୍ତି ଦୀପକ ସିଂହଲ୍, ଯିଏ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମୟରେ ନୈନିତାଲର ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଥିଲେ) "କ୍ଷରଣ ହେଉଥିବା ନର୍ଦ୍ଦମାରୁ ମାନବ ମଳ" । (ପୃଷ୍ଠା 51) । ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଥଳି ଫିଙ୍ଗିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଫିଙ୍ଗିବା ହ୍ରଦର ସମସ୍ୟାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଛି । ସହରର ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କ ବଡ଼ ଭିଡ଼ ସହିତ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଟ୍ରାଫିକ୍ ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷଣରେ ବହୁତ ଯୋଗଦାନ ଦେଇଛି । ଏହାର ପ୍ରଭାବରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଟ୍ରାଫିକ୍ ସମସ୍ୟା ଶବ୍ଦ ପ୍ରଦୂଷଣ ଆଣିଛି । ଆବେଦନକାରୀ "VIP ପ୍ରଦୂଷଣ" ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ କିଛି କହିଛନ୍ତି ।

3. 14.7.1994 ତାରିଖର ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନଟିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ, ସ୍ଥାନୀୟ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଜଣେ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବିବରଣୀ ଦେବା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ :

" (i) ନୈନିତାଲ ହ୍ରଦର ଅବବାହିକା ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରହିଛି କି ନାହିଁ।

(ii) ବର୍ଷା ସମୟରେ ନୈନିତାଲ ହ୍ରଦର ଜଳର ବାହ୍ୟ ପ୍ରବାହ ଯେଉଁ ବାଲିଆ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଘାଟି ଦେଇ ପ୍ରବାହିତ ହୁଏ, ତାହା ଜରାଜୀର୍ଣ୍ଣ ଅବସ୍ଥାରେ ଏବଂ ଦୁର୍ବଳ ଭିତ୍ତିରେ ଅଛି କି ନାହିଁ।

(iii) ବିଶେଷକରି କୋଠା ନିର୍ମାଣ ଯୋଗୁଁ ହ୍ରଦର ଅବବାହିକା ଅଞ୍ଚଳରେ ଏବଂ ନୈନି ପାହାଡ଼ରେ ପାହାଡ କାଟିବା ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ କରାଯାଉଛି କି।

(iv) ମାନବ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ, ଗୋବର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଦ୍ୱାରା ହ୍ରଦର ଜଳ ପ୍ରଦୂଷିତ ହେଉଛି କି ନାହିଁ।

(v) ଛାୟାଚ୍ଛନ୍ନ ପଥରେ ଭାରୀ ଯାନ ଚଳାଚଳ କରୁଥାଏ କି ନାହିଁ, ପାହାଡ଼ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅଶ୍ୱାରୋହଣ ପଥ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯାନ ବାରା ବଜାର ଏବଂ ତଲ୍ଲୀ ତାଲ ବଜାରରେ ଚଳାଚଳ କରିଥାଏ।

4. ନୈନିତାଲ ଜିଲ୍ଲାବିଚାରପତିଙ୍କୁ, ସେହି ଅଦାଲତର ଜଣେ ଓକିଲଙ୍କୁ ଆୟୁକ୍ତ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା।

ସେ ଶ୍ରୀ ପି. ସି. ପାଣ୍ଡେଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ, ଯିଏ 2.9.94 ରେ ନିଜର ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ। ସେହି ବିବରଣୀର ଏକ ଅନୁଧ୍ୟାନରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ସ୍ଥାନୀୟ ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ହ୍ରଦଟି ତେଲିଆ ପୃଷ୍ଠ ସହିତ ଗାଢ଼ ସବୁଜ ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ମଇଳା, ମାନବ ମଳ, ଗାଈ ଗୋବର, କାଗଜ-ପଲିଥିନ୍ ଥଳି ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ। ଅଧିକାଂଶ ଦୂଷିତଜଳ ନିଷ୍କାସନ ଯାହା କ୍ଷରଣ ହୁଏ, ଶେଷରେ ହ୍ରଦକୁ ଖୋଲିଥିବା ନାଳ ମାଧ୍ୟମରେ ମଳ ପଦାର୍ଥକୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରେ। ଆୟୁକ୍ତ ଏହା ମଧ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ହ୍ରଦ କୂଳରେ ଯେଉଁଠାରେ ନାଳ ଖୋଲିଥାଏ, କୋଠା ନିର୍ମାଣରେ ବ୍ୟବହୃତ ବଡ଼ ବଡ଼ ଭଗ୍ନାବଶେଷ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ ଏବଂ

ଏହି ସାମଗ୍ରୀ ଶେଷରେ ହ୍ରଦର କୂଳରେ ରଖା ହୋଇଯାଏ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ହ୍ରଦର ଲମ୍ବ, ଗଭୀରତା ଏବଂ ପ୍ରସ୍ଥ ହ୍ରାସ ପାଇବା ସହିତ ପାଣିକୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ପ୍ରଦୂଷିତ କରିଥାଏ । ବିବରଣୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ପରିବେଶ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ ଯଦି ଏହି ପଙ୍କକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ କିଛି କରାଯାଇନଥାଏ ତେବେ ହ୍ରଦ ଶୁଖିଯିବ ।

5. ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପାଞ୍ଚଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ, ଯାହା ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ତାଙ୍କର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି :-

(i) କୋଠାବାଡି ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ଏବଂ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ଚାଲିଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କୁମାଓଁ ମଣ୍ଡଳ ବିକାଶ ନିଗମ ଏବଂ ହ୍ରଦ ବିକାଶ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ବେଆଇନ ନିର୍ମାଣ ବିଷୟରେ ଆୟୁକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ଅନେକ ତିନି ମହଲା ବିଶିଷ୍ଟ କୋଠା ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ ଯାହାକୁ ବିପଜ୍ଜନକ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି ।

(ii) ବାଲିଆ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଘାଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରାଜୀର୍ଣ୍ଣ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ପରିବେଶ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହି ହ୍ରଦର ଗୁରୁତ୍ୱ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ହ୍ରଦରୁ ଜଳର ଅତ୍ୟଧିକ ପ୍ରବାହ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ନଳାର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରାଚୀର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ପଥଚ୍ୟୁତ ହୋଇଛି କିମ୍ବା ଫାଟିଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ପଥର କାନ୍ଥରେ ପାଣି ପଶି ଯାଇ ଏହାର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ବିପଦରେ ପକାଇଛି । ବାଲିଆ ନଳା ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ବାଲିଆ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଘାଟିରେ ପ୍ରବେଶ କରେ, ତାହା ଭଙ୍ଗାରୁଜା ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା, କାରଣ ଭୂମି ଅବକ୍ଷୟ ଏବଂ କ୍ରମାଗତ ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟ କାରଣରୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଫାଟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । 1989 ମସିହାରେ ଏକ ବଡ଼ ଭୂସ୍ଖଳନ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ 28 ଜଣଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା । ଭୂସ୍ଖଳନର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଉଛି ବିସ୍ଫୋରଣ ଏବଂ ଗଛର କାଟିବା ଯାହା ଏକ ମୋଟର ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିଲା । ଭାରୀ ଯାନ ଚଳାଚଳ ଦୁର୍ବଳ ପାହାଡ଼ିଆ ଢାଲୁ ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

(iii) ପାହାଡ଼ କାଟିବା ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ ହେବା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଛି । ବେଆଇନ ଭାବେ ଗଛ କାଟିବା ପଛରେ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ମିଳିତ ସହଯୋଗ ଅନ୍ୟତମ କାରଣ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଜଙ୍ଗଲ ଅପରାଧ ରଫାଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ସର୍ବାଧିକ ରଫାଯୋଗ୍ୟ ଜୋରିମାନା 5000 ଟଙ୍କା, ଯେତେବେଳେ ବେଆଇନ ଭାବରେ କଟାଯାଇଥିବା ଗଛର ଆନୁମାନିକ

ମୂଲ୍ୟ ଗଛର ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି 10,000 ରୁ 25,000 ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ଜୋରିମାନା ପଇଠ ପରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଗଛର ମାଲିକ ହୋଇଯିବାରୁ ଗଛ କାଟିବା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

(iv) ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଏହି ହ୍ରଦର ଜଳ ମାନବ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ଘୋଡାର ଗୋବର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ଘୋଡ଼ା ରଖିବା ସ୍ଥାନକୁ ହ୍ରଦ ନିକଟରେ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ହ୍ରଦ ଚାରିପାଖରେ ବୁଲିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି, ବିବରଣୀରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ଘୋଡାର ଗୋବର ହ୍ରଦ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରେ ଏବଂ ପହଞ୍ଚେ । ଏହି ହ୍ରଦରେ ନୌଚାଳନା ଉପଭୋଗ କରୁଥିବା ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପଲିଥିନ୍-ଥଳିକୁ ହ୍ରଦରେ ଫିଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତି ।

(v) ଏହି ବିବରଣୀରେ ଛାୟାଚ୍ଛନ୍ନ ପଥ ଏବଂ ଅଶ୍ୱାରୋହଣ ପଥରେ ବସ୍ ଭଳି ଭାରୀ ଯାନ ଚଳାଚଳ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ସେମାନେ ମଲ୍ଲି ଟାଲ୍ ଏବଂ ଟାଲି ଟାଲ୍ ବଜାରରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତି ।

6. ଆୟୁକ୍ତ କେତେକ ସୁପାରିସ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତଗୁଡ଼ିକ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଯୋଗ୍ୟ :-

(i) ଗୋଷ୍ଠୀ ଆବାସ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବହୁତଳ କୋଠାଗୁଡ଼ିକୁ ତୁରନ୍ତ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ କରାଯିବା ଉଚିତ । କେବଳ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଛୋଟ ଘର, ଯେଉଁଠାରେ ପାହାଡ଼ କାଟିବା କିମ୍ବା ଗଛ କାଟିବା ନାହିଁ, ଆବାସିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ।

(ii) ଛାୟାଚ୍ଛନ୍ନ ପଥ ଏବଂ ଅଶ୍ୱାରୋହଣ ପଥରେ ଭାରୀ ଯାନ ଚଳାଚଳ ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇବା ଉଚିତ ।

(iii) ବାଲିଆ ନଦୀକୂଳ ଏବଂ ବାଲିଆ ନଳାକୁ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(iv) ହ୍ରଦକୁ ସଫା କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଅଧିକ ପ୍ରଦୂଷଣରୁ ରକ୍ଷା କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହ୍ରଦ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିବା ନର୍ଦ୍ଦମାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଘୋଡ଼ାମାନଙ୍କୁ ହ୍ରଦ ଚାରିପାଖରେ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

(v) ଗଛ କାଟିବା ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ ହେବା ଉଚିତ ।

7. ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଉପରେ ଆମେ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାର କରିଛୁ । ଆମ ମତରେ, ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ନିଆଯିବାକୁ ଥିବା କେତେକ ପ୍ରତିଷେଧକ ଏବଂ ପ୍ରତିକାରମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ବିଷୟରେ ଦୁଇଟି ମତ ରହିପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ କୌଣସି ବିଳମ୍ବ ଆହୁରି ହାନି ଘଟାଇବ ଏବଂ ମାମଲାକୁ ଜଟିଳ କରିବ । ଆମ ବିଚାରରେ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ତୁରନ୍ତ ନିଆଯିବା ଉଚିତ :-

(i) ଯେକୌଣସି ମୂଲ୍ୟରେ ହ୍ରଦରେ ନର୍ଦ୍ଦମା ପାଣି ପ୍ରବେଶକୁ ରୋକିବାକୁ ପଡିବ ।

(ii) ଯେଉଁ ନର୍ଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକ ଶେଷରେ ହ୍ରଦରେ ପଡ଼ିଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଲେ ଦେଖିବାକୁ ହେବ ଯେ, ହ୍ରଦରେ କାଦୁଅ ଜମିଯିବାକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ନର୍ଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକରେ ନିର୍ମାଣ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଜମା ହେବାକୁ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।

(iii) ହ୍ରଦରେ ଯେପରି ଘୋଡାର ଗୋବର ନ ପହଞ୍ଚେ ସେଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଯଦି ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଘୋଡ଼ା ରହିବା ସ୍ଥାନକୁ କୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ପଡ଼େ, ତେବେ ତାହା କରାଯିବ । ହ୍ରଦ ଚାରିପାଖରେ ଘୋଡ଼ାମାନଙ୍କର ପଦଚାରଣକୁ ରୋକିବା ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କି ନାହିଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଯାଞ୍ଚ କରିବେ ।

(iv) ନୈନିତାଲ ସହର ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁ ମହଲା ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆବାସ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବହୁତାଲା କୋଠାକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଡିବ । ତେବେ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଛୋଟ ଆବାସିକ ଘର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ।

(v) ବେଆଇନ ଭାବେ ଗଛ କାଟିବା ଅପରାଧକୁ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(vi) ଛାୟାଚ୍ଛନ୍ନ ପଥରେ ଯାନବାହନ ଚଳାଚଳ ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଛାୟାଚ୍ଛନ୍ନ ପଥରେ ଭାରୀ ଯାନ ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।

(vii) ବାଲିଆ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଘାଟିର ଭଙ୍ଗୁର ପ୍ରକୃତିର ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ପଡିବ । ବାଲିଆ ନଳାର ପୁନରୁଦ୍ଧାରରେ ଥିବା ଫାଟକୁ ତୁରନ୍ତ ମରାମତି କରିବାକୁ ପଡିବ ।

8. ଆମେ ଆଶା କରୁଛୁ ଯେ ସମସ୍ତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ମିଳିତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବେ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ/ବିଭାଗର ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ପଦସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ପରିଚାଳନା ପରିଷଦ ଗଠନ କରାଯାଇପାରେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରି ମାମଲାରେ ଆଗ୍ରହୀ ଥିବା

2 କିମ୍ବା 3 ଜଣ ପ୍ରମୁଖ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସମିତିରେ ସହ-ଚୟନ କରାଯାଇପାରେ । ପରିଷଦ ଏହାର ବୈଠକ ଆୟୋଜନ କରିପାରେ, ଯାହା ପ୍ରତି ମାସରେ ଆରମ୍ଭ ହେବ, ଏବଂ ତା 'ପରେ ପ୍ରତି ଦୁଇ ମାସରେ ।

9. ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସହିତ ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରାଗଲା ।

10. ଆମେ ଏହି ଆଶାରେ ଛାଡି ଯାଉଛୁ ଯେ ପ୍ରଜାପତି ଏହାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ପୁନର୍ବାର ହାସଲ କରିବ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କୁ କେବଳ ବର୍ତ୍ତମାନ ନୁହେଁ ବରଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମଧ୍ୟ ଆକର୍ଷିତ କରିବ, ଯାହାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍କଳଙ୍କ ରହିଲେ ଘଟିବ । ଏହି ଇଚ୍ଛାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହାକୁ ହାସଲ କରିବା ଏକ କଠିନ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ; ରାସ୍ତା ଆପେ ବାହାରି ଆସିବ । ସମସ୍ତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ଏବଂ କଠିନ ପରିଶ୍ରମ କରନ୍ତୁ । ଆଜି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସମୟ; ଆସନ୍ତାକାଲି ବିଳମ୍ବ ହୋଇପାରେ ।

ଆର୍. ଏସ୍.

ଆବେଦନର ଫଇସଲା ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
କ୍ରିଷ୍ଣା ଦାଶ
ଅନୁବାଦିକା
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।